

Examen PAU Catalunya 2015

► Abstract

▼ Manuscript

Filosofia, ara! Revista per a pensar

2462-3865

"Associació Filosofia, ara!"

5

Examen PAU Catalunya 2015

Revista Filosofia, ara!, revista@xtec.cat

2015

1

01

Monogràfic: Selectivitat

Drets d'autor 2015 : revista prova

2015

Mostra de l'examen de selectivitat juny 2015 i setembre amb criteris de correcció de les dues convocatòries.

Ara acabem la investigació que hem començat en la creença que si provàvem de veure la justícia en qualsevol cosa més gran que la tingui en si, aleshores veurem més fàcilment què és en un individu concret. I aquesta cosa més gran ens semblà que era la ciutat, i vet aquí que l'h-em edifica da amb la màxima excel·lència possible, perquè sabem bé que la justícia es troba en una ciutat bona. Doncs, el que allà hem vist, traslladem-ho a l'individu. [...]

—Ara bé —vaig fer—, quan d'una cosa en prediquem que és el mateix que una altra, tant se val que sigui més gran o més petita, entenem que li és semblant o que li és dissemblant en allò en què tal cosa es predica? —Semblant —va dir ell.

—Doncs l'home just no diferirà en res de la ciutat justa en allò que és la forma essencial de la justícia, sinó que li serà igual.

—Igual —va dir ell.

—I tanmateix la ciutat ens sembla certament justa perquè dins d'aquesta hi havia tres llinatge de naturaleses que feien cadascuna la seva comesa: i ens semblà temperada, coratjosa i prudent per altres determinades condicions i qualitats d'aquests mateixos llinatges.

—És veritat —va dir.

—Doncs, bon amic, considerarem que l'individu que tingui aquests mateixos elements a la seva ànima es mereixerà amb raó els mateixos qualificatius que la ciutat quan aquests elements tinguin les mateixes condicions que les d'aquella.

—És totalment indiscutible —va dir.

Plató. La República, llibreiv 2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt] a) «llinatges» b) «temperada» 3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Plató, de la frase següent del text: «l'home j no diferirà en res de la ciutat justa en allò que és la forma essencial de la justícia, sin que li serà igual». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató qu siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts] 4. Compareu la concepció de Plató sobre el paper de la raó en el coneixement am- b la con cepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filós occidental.

[2 punts] 5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «És més important que una societat garanteixi la seguretat i els béns materials que calen per a sobreviure cadascun dels seus membres, que no pas que els garanteixi la llibertat.» Responeu d'una manera raonada.

[2 punts]

OPCIÓ B

Just com els romans i els etruscs dividien en trossos el cel amb rígides línies matemàtiques i, en cadascun d'aquests espais, hi emplaçaven un déu, com en un temple, també cada poble ha desplega damunt seu aquest cel de conceptes matemàticament dividit i entén aleshores, mogut per l'exigència de la veritat, que a cada déu conceptual només se l'ha de buscar en la seva pròpia esfera. Podria ara certament admirar l'home com un geni poderós de la construcció, capaç d'alçar una catedral de conceptes infinitament complicada sobre fonaments inestables i, com qui diu, sobre aigua corrent: veritablement, per a construir amb consistència sobre aquests fonaments, cal que la construcció sigui com feta de tela d'aranya, tan lleugera que pugui sostenir-se sobre les aigües, tan sòlida que no es destrueixi quan bufa el vent. Com a geni constructor, l'home és molt superior a l'abella; aquest construeix amb cera que recull de la naturalesa, ell, amb la molt més delicada matèria dels conceptes que ha de fabricar només a partir de si mateix. En això se l'ha d'admirar molt, però certament no per la seva inclinació cap a la veritat, cap al coneixement pur de les coses. Si algú amaga una cosa darrere d'una mata, la busca un altre cop ben bé allà mateix i la troba, no es pot fer cap gran elogi d'aquella que busca i troba: això és, però, el que passa quan es busca i es troba la «veritat» a l'interior del recinte de la raó. Si faig la definició de mamífer i llavors, després d'inspeccionar un camell, declaro: «Mira un mamífer», amb això, certament, s'ha tret a la llum una veritat, però aquesta és de valor limitat em sembla, és antropomòrfica de cap a peus i no conté ni un sol punt que sigui «veritablement en si», real i amb validesa general, prescindint dels homes. En el fons, el que busca l'investigador amb aquest tipus de veritats no és més que la metamorfosi del món en l'home.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. Sobre veritat i mentida en sentit extramoral 2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt] a) «antropomòrfica» b) «metamorfosi» 3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text i les raons de Friedrich Wilhelm Nietzsche per a afirmar-la: «[L'home és] capaç d'alçar una catedral de conceptes infinitament complicada sobre fonaments inestables i, com qui diu, sobre aigua corrent.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts] 4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la moralitat amb la concepció sobre la moralitat d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts] 5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La biologia, la geologia i les altres ciències naturals no descriuen realment com és el món que ens envolta.» Respondeu d'una manera raonada. [2 punts] L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant. Hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir,

però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegeixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. [2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. La resposta no cal que demostrï que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text. Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents: (i) Per saber què és la justícia en l'individu, és útil buscar-la en quelcom més gran que l'individu, concretament en la ciutat. (ii) El

que faria justa una ciutat és que cadascuna de les tres classes d'homes que la conformen fes allò que li és propi. (iii) Un individu serà just si els elements que conformen la seva ànima fan allò que els pertoca tal com ho han de fer els tres tipus d'homes en la ciutat justa.

Opció B) L'alumne assolirà la màxima puntuació si connecta, amb una mínima correcció, les tres idees bàsiques següents: (i) L'home fa grans construccions conceptuals. (ii) No les fa perquè tingui una inclinació vers la veritat en si o el coneixement pur. (iii) Els nostres conceptes no descriuen com de fet és el món en si mateix, sinó que reflecteixen el que nosaltres mateixos hi posem. • L'avaluació de la pregunta s'ha de fer de forma global. L'alumne no té en absolut perquè fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostrï la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

a) «temperada»: que domina adequadament les passions. b) «llinatges»: classes o grups socials de la ciutat.

Opció B)

a) «antropomòrfica»: que reflecteix la natura o l'acció humana. b) «metamorfosi»: la transformació d'una cosa en una altra.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres

correctes de respondre.

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a: (i) La descripció de les tres classes de la ciutat, i de les virtuts associades a cadascuna. (ii) La ciutat és justa si cadascuna de les classes fa allò que li és propi. (iii) Descripció de les tres parts de l'ànima i de les virtuts associades a cadascuna. (iv) Hi ha una analogia directa entre allò que fa justa una ciutat i allò que fa just un individu: un individu és just si cadascuna de les tres parts de l'ànima fa allò que li és propi i, en particular, si la part racional regeix les altres.

Opció B) L'alumne obtindrà la màxima puntuació si: (i) Explica/interpreta la metàfora de la "catedral de conceptes": el caràcter inestable dels fonaments de la catedral vol assenyalar que els nostres conceptes no descansen en fets objectius, sinó que reflecteixen la pròpia activitat humana. (ii) Aquesta explicació es vincula amb alguns dels elements bàsics de la negació nietzscheana de la veritat o de l'objectivitat del coneixement: a) no hi ha inclinació vers la veritat o el coneixement pur, tota inclinació està vinculada al plaer; b) el paper de les convencions socials en l'estipulació de les normes de la veritat; c) l'explicació genètica d'aquestes convencions; d) l'explicació nietzscheana de la gènesi del llenguatge i el seu caràcter metafòric.

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea de l'autor amb un altre. [2 punts]

El concepte o idea de l'autor que cal comparar serà un concepte o idea que apareix en les lectures proposades, però no cal que aparegui en el text de l'examen. En qualsevol cas, serà un concepte o idea de l'autor que es relaciona directament amb algun dels problemes tractats en els textos seleccionats.

Cal tenir en compte: a) La identificació adequada i precisa de les dues concepcions que s'han de comparar. b) El contrast pertinent dels dos termes de la comparació.

En qualsevol cas: l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions de manera prèvia i independentment de la comparació i després establir la comparació, o fer la caracterització de les dues postures de forma implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions –qualsevol d'elles– i descriure l'altra per contrast. Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi. [2 punts]

Es tracta d'avaluar una tesi que estarà relacionada amb alguns dels problemes tractats per l'autor, però pot no estar directament vinculada amb la temàtica del text. En aquesta pregunta l'estudiant ha d'intentar justificar la seva postura a favor o en contra de la tesi tot fent-ne una valoració personal (la resposta pot també consistir a explicar, de forma raonada, per què de fet no està ni a favor ni en contra de la tesi).

Es tracta que l'estudiant faci l'esforç d'argumentar d'una forma personal, clara i coherent a favor o en contra de la tesi.

D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte a l'hora d'avaluar aquesta pregunta, ni tampoc el fet que l'alumne ignori arguments històricament importants.

Caldrà valorar, doncs: (a) El grau de comprensió que es demostrï de la tesi a discutir. (b) La coherència de les raons que l'estudiant doni ja sigui a favor o en contra de la tesi, i la claredat de la seva exposició.

En referència a l'opció (B): l'alumne pot optar, és clar, per argumentar a favor o en contra de la tesi, i obtenir en qualsevol dels casos la màxima puntuació. Ara bé, si tria argumentar a favor, haurà de mostrar en el seu raonament que és conscient que l'afirmació s'oposa a la manera ordinària de pensar. Sèrie 5 Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

De cap proposició no podem dir que la tenim en la ment però que la ment mai no l'ha -coneguda i mai no n'ha tingut consciència. Perquè, si això passés en algun cas, aleshores podríem dir, amb la mateixa raó, que totes les proposicions vertaderes, a les quals pot assentir algun dia la raó, les tenim en la ment i que, per això, s'hi troben impreses. En efecte, si d'alguna d'aquestes-proposicions podem dir que és en la ment, però que no ha estat mai coneguda, només és perquè la ment és capaç de conèixer-la; així es comporta la ment respecte de totes les veritats que alguna vegada coneixerà. Més encara: així és com poden estar impreses en la ment totes les veritats que la ment mai no ha conegut i mai no podrà conèixer, perquè podem viure molt de temps i morir a la fi ignorant moltes de les veritats que la nostra ment pot conèixer fins i tot amb certesa. De manera que, si la capacitat de conèixer ha de ser la impressió natural que estem discutint, totes i cadascuna de les veritats que podem arribar a conèixer seran, per aquesta raó, innates; i aquesta gran qüestió quedarà reduïda a una manera molt impròpia de parlar perquè, si per una banda pretén afirmar el contrari, per l'altra no diu res de diferent del que diuen els que neguen els principis innats. Perquè ningú, penso jo, no ha negat mai que la ment pot conèixer algunes veritats. És aquesta capacitat, diuen, la que és innata, mentre que el coneixement és adquirit. Però, aleshores, a què treu cap tanta insistència a favor de màximes innates? Perquè si hi ha veritats que poden estar impreses en l'enteniment sense ser percebudes, no sé veure com poden diferir, pel que fa al seu origen, de les veritats que la ment pot conèixer: cal que siguin totes innates o totes adventícies; i és empresa vana voler distingir-les.

JohnLocke. Assaig sobre l'enteniment humà, llibre i, capítolii 1.

Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.

[2 punts] 2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents: [1 punt] a) «capacitat [...] innata» b) «veritats [...] adventíci»es 3.

Expliqueu el punt de vista de John Locke sobre el tema que s'analitza en el text i per què fa l'afirmació següent al final: «si hi ha veritats que poden estar impreses en l'enteniment sense ser percebudes, no sé veure com poden diferir, pel que fa al seu origen, de les-veritats que

la ment pot conèixer: cal que siguin totes innates o totes adventícies; i és empresa vana voler distingir-les». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Locke que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts] 4. Compareu la concepció de Locke sobre si és possible el coneixement del món material amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental.

[2 punts] 5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Per a saber, per exemple, que $890 + 120$ fan 1.010, no em cal anar a mirar com és el món; ho puc calcular mentalment, sense dependre de cap observació empírica; per tant, hi ha algunes veritats que conec de manera innata.» Respondeu d'una manera raonada.

[2 punts] OPCIO B

La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors, el ressentiment d'aquells éssers privats de la veritable reacció, la de l'activitat, que només es consideren indemnitzats mitjançant una venjança imaginària. Mentre que qualsevol moral noble sorgeix d'una afirmació triomfant de la seva pròpia essència, la moral dels esclaus de bon començament diu «no» a tot allò que és «exterior», «altre», «no un mateix»u,eist fet de negar és el seu acte creador. Aquest capgirament de la visió que estableix valors —aquesta projecció necessària cap a l'exterior, en lloc de dirigir-se cap a la pròpia essència— pertany específicament al ressentiment. Per tal de néixer, la moral dels esclaus requereix sempre en primer lloc un món contrari i extern. Psicològicament parlant, requereix estímuls externs per tal d'actuar en general. Radicalment, la seva acció és una reacció. El cas contrari s'esdevé en la forma noble de la valoració: actua i creix espontàniament, cerca la seva contraposició únicament per afirmar-se ella mateixa d'una manera encara més agraïda, encara més joiosa.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. La genealogia de la moral, parti 1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.

[2 punts] 2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt] a) «ressentiment» b) «espontàniament» 3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Friedrich Wilhelm Nietzsche, de la frase següent del text: «La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix re-ssenti ment esdevé creador i genera valors.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts] 4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la possibilitat de tenir coneixement objectiu amb la concepció sobre aquesta mateixa

qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental.

[2 punts] 5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Si una persona està convençuda que allò que fa està bé, ho pot seguir fent, encara que la majoria de les altres persones creguin que allò no és moralment acceptable.» Responen d'una manera raonada. [2 punts] L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant. Hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegeixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. La resposta no cal que demostrï que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en

60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les dues idees següents: (i) En aquest fragment Locke argumenta en contra de qui afirmi el següent: pot ser que una persona tingui a la ment certa proposició, però que no la conegui ni sigui conscient de tenir-la. (ii) Locke observa que en aquest cas no hi hauria cap raó per distingir entre les veritats innates i les que no ho són. Es podria dir de qualsevol veritat que algú passa a saber, que era una veritat innata però que la persona no era conscient que la tenia en la ment.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les següents idees: (i) En aquest text Nietzsche descriu un dels aspectes en que es contraposen la moral noble i la moral dels esclaus: (ii) la moral noble sorgeix espontàniament, com l'afirmació d'un mateix; (iii) en contraposició a això, la moral dels esclaus sorgeix només com a reacció, (iv) allò que provoca aquesta reacció és el ressentiment en vers els nobles • L'avaluació de la pregunta s'ha de fer de forma global. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és tractar d'una forma o altra les idees que s'indiquen. • En aquesta pregunta l'estudiant ha de mostrar que ha entès el que diu el text. Per això, per aprovar la pregunta l'estudiant no es pot limitar només a copiar el text o només a parafrasejar simplement algunes frases del text sense mostrar cap comprensió.

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no

haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostrï la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

a) «capacitat (...) innata»: facultat per adquirir coneixement que es té des del moment de néixer b) «veritats (...) adventícies»: veritats que requereixen de l'experiència per poder adquirir-les

Opció B)

a) «ressentiment»: sentiment hostil que es dirigeix vers aquells que hom identifica com a culpables de la pròpia frustració. b) «espontàniament»: partint d'un mateix, i no com a reacció a les accions dels altres Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per a entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per a fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) Una resposta que tracti amb certa correcció els punts següents ha de tenir la màxima puntuació: (i) Què vol dir que una veritat sigui innata (ii) Els diferents arguments que Locke dóna en contra de l'existència de principis innats a l'Assaig; Llibre I, capítol II, seccions 1 a 5. És a dir: (iia) Explicar la rèplica de Locke a l'argument principal dels qui defensen que hi ha principis innats (aquest

argument a favor de l'existència de principis innats es basa en el suposat assentiment universal a certs principis; Locke replica: l'assentiment universal a determinat principi no mostraria que aquest principi sigui innat, si hi ha altres maneres d'explicar que hi hagi aquest assentiment universal). (iib) L'argument de Locke que busca establir que no hi ha principis innats: si n'hi haguessin serien universals, però no hi ha cap principi universal: els nens i els idiotes no coneixen alguns dels candidats més clars a ser principis universals. (iic) Explicar amb les pròpies paraules de l'estudiant l'argument que es presenta en el text de l'examen, és a dir, l'argument de Locke contra qui, davant l'objecció de (iib), intenti seguir defensant l'innatisme dient: "els principis són innats però la ment pot trigar temps a reconèixer-los" (Locke objecta: si diem això, aleshores no hi ha cap diferència entre els principis innats i qualsevol altre principi vertader que algú pugui arribar a conèixer al llarg de la seva vida). (iii) Relacionat amb (iia), es pot presentar també la consideració que si podem explicar el funcionament del coneixement humà sense apel·lar a l'existència de principis innats, aleshores, no hauríem de postular que n'hi ha (en relació a aquest punt, els estudiants poden explicar alguns dels aspectes bàsics de l'epistemologia de Locke). No cal exposar el punt (iii) per tenir la màxima puntuació, però si es fa, pot compensar l'absència del punt (iia) o (iib).

Opció B) La màxima puntuació requerirà referir-se correctament a: (i) Nietzsche intenta explicar la gènesi d'algunes nocions morals bàsiques. (ii) Caracterització de la moral noble i de la moral dels esclaus. (iii) Característiques de revolta dels esclaus: inversió dels valors "bo" i "dolent"; paper del ressentiment en aquesta inversió.

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts)

S'ha de tenir en compte: a) La identificació adequada i precisa de les dues concepcions que s'han de comparar. b) El contrast pertinent dels dos termes de la comparació.

En qualsevol cas: l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions de manera prèvia i independentment de la comparació i després establir la comparació, o fer la caracterització de les dues postures de forma implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions -qualsevol d'elles- i descriure l'altra per contrast.

Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi. (2 punts)

En aquesta pregunta l'estudiant ha d'intentar justificar la seva postura a favor o en contra de la tesi tot fent-ne una valoració personal (la resposta de l'estudiant pot també, és clar, consistir en explicar, de forma raonada, perquè de fet no està ni a favor ni en contra de la tesi).

Es tracta que l'estudiant faci l'esforç d'argumentar d'una forma personal, clara i coherent a favor o en contra de la tesi.

D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte a l'avaluar aquesta pregunta, ni tampoc el fet que l'alumne ignori arguments històricament importants.

Caldrà valorar, doncs, (a) El grau de comprensió que es demostrï de la tesi a discutir (b) La coherència de les raons que l'estudiant doni ja sigui a favor o en contra de la tesi, i la claredat de la seva exposició.

En referència a l'opció (A): serà bo que l'estudiant s'adoni que li cal aclarir què entén per ser una veritat que es coneix de forma innata, i serà meritori que mostri que s'adona que això es pot distingir de ser una veritat que es pot justificar sense apel·lar a l'experiència.

➤ References
